

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

18.10.2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

**ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ ВИХОВАТЕЛЯ
ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

підготовки бакалавра

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньої програми (спеціалізації) 012 Дошкільна освіта

Програма навчальної дисципліни «Професійна адаптація вихователя дошкільного навчального закладу» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 012 Дошкільна освіта, за освітньою програмою 012 Дошкільна освіта

Розробник: Алендарь Н. І., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки

Рецензент: Мартинюк Т. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогіки

протокол № 2 від 12. 09. 2018 р.

Завідувач кафедри: (Смольюк І.О.)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
протокол № 2 від 17 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Антонюк В. З.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1
(денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 освіта, 012 Дошкільна світа, 012 Дошкільна світа підготовки бакалавра	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Лабораторні __ год.
ІНДЗ: немає		Індивідуальні __ год.
		Самостійна робота 76 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 2
(заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 освіта, 012 Дошкільна світа, 012 Дошкільна світа підготовки бакалавра	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Лабораторні __ год.
ІНДЗ: немає		Індивідуальні __ год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 18 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Професія вихователя – є досить творчою та відповідальною роботою, яка вимагає від педагога вміння ефективно взаємодіяти, як з вихованцями так і з їхніми батьками, колегами по роботі, адміністрацією; вимагає постійного підвищення професійного рівня, самовдосконалення, залучення до інноваційних технологій, самоосвіти, вміння приймати правильні та ефективні рішення в різних ситуаціях.

Сучасний виховатець дітей дошкільного віку – це професіонал, який орієнтується в наукових досягненнях, в інноваціях, володіє різними технологіями розвитку, навчання та виховання дітей; здатний до саморозвитку, самовдосконалення, самомоделювання в різних сферах життєдіяльності, у тому числі й у професійній.

Навчальна дисципліна «Професійна адаптація вихователя дошкільного навчального закладу» розкриває: суть «адаптації», як багатоаспектного процесу; розуміння і види професійної готовності молодого фахівця; основні форми і методи роботи з молодим вихователем у ЗДО; сутність синдрому «професійного вигорання» та його взаємозв'язок з професійним стресом; причини виникнення та шляхи розв'язання конфліктних відносин у педагогічному колективі закладу дошкільного освіти.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування компетенцій: аналізувати та оцінювати власний професійний імідж вихователя ЗДО з огляду на сучасні вимоги суспільства до фахівця дошкільного профілю; обговорювати професійні проблеми, що виникають у освітньо-виховному процесі в ЗДО з усіма його учасниками, відстоюючи при цьому свою точку зору, пояснюючи сутність явищ, подій, процесів, робити висновки та давати аргументовані відповіді на запитання; під контролем викладача та самостійно планувати і здійснювати заходи щодо створення, розвитку і корекції власного позитивного професійного іміджу вихователя; розробляти стратегії педагогічної взаємодії з різними професійно-виробничими групами; застосовувати найбільш доцільні форми та методи роботи з колегами; знаходити і використовувати інформацію, необхідну для ефективної роботи; володіти діагностичними методиками для визначення стану педагогічного процесу; висловлювати та обґрунтовувати свою позицію з питань організації освітнього процесу в ДНЗ; аналізувати можливі проблеми, що виникають в процесі адаптації молодого фахівця та способи їх вирішення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3
(денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Процес адаптації вихователів до роботи в дошкільному навчальному закладі як компонент їхнього професійного становлення.					
Тема 1. Адаптація як багатоаспектний процес.	11	2		8	1
Тема 2. Професійна адаптація особистості.	11	2	2	6	1
Тема 3. Професійна готовність молодого фахівця.	13	2	2	8	1
Тема 4. Стрес і особистість фахівця.	11	2	2	6	1
Тема 5. Психологія міжособистісних конфліктних відносин у педагогічному колективі.	12	2	2	8	
Разом за модулем 1	58	10	8	36	4
Змістовий модуль 2. Форми методичної роботи з молодими спеціалістами, що прискорюють процес адаптації до професійної діяльності					
Тема 6. Колективно-групові форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.	13	2	2	8	1
Тема 7. Індивідуальні форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.	13	2	2	8	1
Тема 8. Наставництво як процес формування особистості молодого	13	2	2	8	1

вихователя.					
Тема 9. Самоосвіта як одна з ефективних форм, що сприяє професійній адаптації вихователів.	11	2		8	1
Тема 10. Детермінанти професійне вигорання вихователів ЗДО.	12	2	2	8	
Разом за модулем 2	62	10	8	40	4
Всього годин:	120	20	16	76	8

Таблиця 4
(заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Процес адаптації вихователів до роботи в дошкільному навчальному закладі як компонент їхнього професійного становлення.					
Тема 1. Адаптація як багатоаспектний процес.	12			10	2
Тема 2. Професійна адаптація особистості.	14	2		10	2
Тема 3. Професійна готовність молодого фахівця.	16	2		12	2
Тема 4. Стрес і особистість фахівця.	16		2	12	2
Тема 5. Психологія міжособистісних конфліктних відносин у педагогічному колективі.	18	2	2	12	2
Разом за модулем 1	76	6	4	56	10
Змістовий модуль 2. Форми методичної роботи з молодими спеціалістами, що прискорюють процес адаптації до професійної діяльності					
Тема 6. Колективно-групові форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.	16	2		12	2
Тема 7. Індивідуальні форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.	14	2		10	2
Тема 8. Наставництво як процес формування особистості молодого вихователя.	16		2	12	2
Тема 9. Самоосвіта як одна з ефективних форм, що сприяє професійній адаптації вихователів.	13		2	10	1
Тема 10. Детермінанти професійне вигорання вихователів ЗДО.	15	2	2	10	1
Разом за модулем 2	74	6	6	54	8
Всього годин:	150	12	10	110	18

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5
(денна форма)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Розробити план роботи школи молодого вихователя «Сходинки майстерності».	8
2.	Розробити анкету для визначення професійних та особистісних якостей вихователя	8
3.	Розробити анкету оцінювання професійної підготовки педагога ДНЗ.	8
4.	Розробити анкету для вивчення задоволеності молодих вихователів своєю професією і роботою.	6
5.	Розробити «Поради молодому вихователю», для ефективної адаптації до професійної діяльності.	6
6.	Написати реферат на одну із тем: «Сучасний стан професійного розвитку молодих педагогів у ЗДО», «Позитивний професійний імідж вихователя ДНЗ як педагогічна проблема». Обсяг реферату 10-15 аркушів формату А4. Структура реферату: титульний аркуш, план, вступ, основний текст, висновки, список використаних джерел.	8
7.	Написати незалежну характеристику на свого одногрупника як на вихователя, не вказуючи при цьому його імені, але наголошуючи на його професійних якостях, перевагах, досягненнях, а також недоліках.	8
8.	Розробити «Заповіді сучасного вихователя ЗДО».	8
9.	Розробити рекомендації для вихователів щодо попередження і подолання конфліктних ситуацій у його професійній діяльності.	8
10.	Написати (описати) свій особистісно-професійний автопортрет, який би відображував позитивні риси, які можуть допомогти, а також недоліки, що можуть стати перешкодою, у професійній адаптації у майбутній професійній діяльності.	8
Разом		76

Таблиця 6
(заочна форма)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Розробити план роботи школи молодого вихователя «Сходинки майстерності».	10
2.	Розробити анкету для визначення професійних та особистісних якостей вихователя	10
3.	Розробити анкету оцінювання професійної підготовки педагога ДНЗ.	10
4.	Розробити анкету для вивчення задоволеності молодих вихователів своєю професією і роботою.	10
5.	Розробити «Поради молодому вихователю», для ефективної адаптації до професійної діяльності.	10
6.	Написати реферат на одну із тем: «Сучасний стан професійного розвитку молодих педагогів у ЗДО», «Позитивний професійний імідж вихователя ДНЗ як педагогічна проблема». Обсяг реферату 10-15 аркушів формату А4. Структура реферату: титульний аркуш, план, вступ, основний текст, висновки, список використаних джерел.	14
7.	Написати незалежну характеристику на свого одногрупника як на вихователя, не вказуючи при цьому його імені, але наголошуючи на його професійних якостях, перевагах, досягненнях, а також недоліках.	12
8.	Розробити «Заповіді сучасного вихователя ЗДО».	12

9.	Розробити рекомендації для вихователів щодо попередження і подолання конфліктних ситуацій у його професійній діяльності.	10
10.	Написати (описати) свій особистісно-професійний автопортрет, який би відображував позитивні риси, які можуть допомогти, а також недоліки, що можуть стати перешкодою, у професійній адаптації у майбутній професійній діяльності.	12
Разом		110

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Немає

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7
(денна форма)

Поточний контроль (max = 40 балів)								Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1								Модуль 2		
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	30	30	100

Таблиця 8
(заочна форма)

Поточний контроль (max = 40 балів)					Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			МКР 1	МКР 2	
T4	T5	T8	T9	T10			
8	8	8	8	8	30	30	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 - 74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрусєва, И. В. Подготовка будущих специалистов к внедрению инновационных процессов в дошкольном образовании на основе инклюзии / И. В. Андрусєва // Наука і освіта. – 2011. – № 6 (Педагогіка). – С. 13-17.
2. Андрущенко, Т. К. Шляхи удосконалення професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в системі післядипломної освіти / Т. К. Андрущенко // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Мін-во освіти і науки України, Херсон. держ. ун-т. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2009. – Вип. 51. – С. 236-239.
3. Баденко, І. В. Використання інтерактивних форм роботи з педагогами дошкільного закладу / І. В. Баденко // Таврійський вісн. освіти. – 2014. – № 4. – С. 53-59.
4. Бахіча, Е. Е. Проблема підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до професійної діяльності в науково-педагогічних дослідженнях / Е. Е. Бахіча // Наука і освіта. – 2013. – № 1/2 : Психологія і педагогіка. – С. 122-126.
5. Белоусова, С. А. Подготовка магистров-менеджеров в сфере дошкольного образования / С. А. Белоусова // Начальная шк. плюс До и После. – 2010. – № 7. – С. 71-75.
6. Берека, В. Є. Професійна підготовка працівників дошкільної освіти: організаційнопедагогічний аспект : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. Є. Берека, Л. С. Пісоцька ; М-во освіти і науки України, Хмельниц. нац. ун-т, Хмельниц. гуманіт.пед. акад. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2014. – 191 с.
7. Беленька, Г. В. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах ступеневої підготовки : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.08 «Дошкільна педагогіка» / Беленька Ганна Володимирівна ; [наук. консультант Бондар Володимир Іванович] ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ : [б. в.], 2012. – 38 с.
8. Беленька, Г. В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу : монографія / Г. В. Беленька ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Пед. ін-т. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 319 с.
9. Біла, К. Самосвіта педагогів дошкільного закладу / Ксенія Біла // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2010. – № 2. – С. 17-21.
10. Білецька, Л. Атестація педагогічних працівників як аспект діяльності вихователя методиста дошкільного закладу / Людмила Білецька // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2009. – № 9. – С. 15-25.
11. Богініч, О. Л. Педагогічні технології як фактор удосконалення підготовки фахівців дошкільної освіти / Ольга Богініч // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту : передшкільна освіта: проблеми та перспективи / Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Ін-т пед. освіти. – Миколаїв : МДУ, 2008. – Спецвип. : Педагогічні науки : зб. наук. пр. у 2 т., Т. 2 : Проблеми передшкільної освіти в сучасних умовах. – С. 29-40.
12. Бойчук, П. М. Стан та перспективи підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в умовах педагогічного коледжу / П. М. Бойчук // Наука і освіта. – 2011. – № 4 (Педагогіка). – С. 40-42.
13. Борин, Г. В. Удосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з батьками / Г. В. Борин // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2010. – № 1/2. – С. 74-80.
14. Брежнєва, О. Деякі аспекти професійної підготовки студентів-магістрантів спеціальності «Дошкільне виховання» / Олена Брежнєва, Ольга Сидельникова // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії і перспективи : [зб. наук. пр.] / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Вип. 8 : Вища дошкільна освіта в Україні: становлення, розвиток, сучас. стан і перспективи (до 100-річчя заснування Фребелівського жіноч. ін-ту) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 29-30 берез. – С. 118-121.
15. Волошина, Л. Становление профессионализма будущих педагогов дошкольного образования / Л. Волошина // Дошкольное воспитание. – 2011. – № 6. – С. 93-95.
16. Врочинська, Л. Підготовка студентів до роботи з батьками як складова професійної компетентності майбутнього вихователя дошкільного закладу / Л. Врочинська // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2011. – № 4. – С. 104-112.

17. Гавриш, І. В. Деякі теоретичні питання підготовки майбутніх фахівців дошкільного профілю до педагогічної творчості / Ірина Гавриш // Наук. вісн. Миколаїв. держ. ун-ту : передшкільна освіта: проблеми та перспективи / Миколаїв. держ. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Ін-т пед. освіти. – Миколаїв : МДУ, 2008. – Спецвип. : Педагогічні науки : зб. наук. пр. у 2 т., Т. 2 : Проблеми передшкільної освіти в сучасних умовах. – С. 54-62.
18. Галяна, М. Портфоліо як засіб самовдосконалення педагога / Марія Галяна // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2011. – № 1. – С. 22-27.
19. Ганжа, Н. Індивідуальні форми методичної роботи з педагогами дошкільного навчального закладу / Наталія Ганжа // Дошкільна освіта. – 2010. – № 3. – С. 15-23.
20. Гаращук, О. Школа професійної майстерності як одна з форм підвищення кваліфікації працівників / Олена Гаращук // Прак. упр. дошк. закл. – 2014. – № 10. – С. 6-11.
21. Глушок, Л. М. Особливості практичної підготовки фахівців дошкільної освіти в Україні / Л. М. Глушок // Педагогічний дискурс : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки НАПН України, Хмельниц. гуманітар.-пед. акад. – Хмельницький : ХГПА, 2012. – Вип. 11. – С. 38-43.
22. Гончар, Н. Особливості професійної підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів у сучасних умовах / Наталія Гончар // Імідж сучас. педагога. – 2011. – № 2. – С. 43-45.
23. Гуренко, О. Виховання етнічної толерантності у майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу в умовах входження України до європейського освітнього простору / Ольга Гуренко // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи : [зб. наук. пр.] / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Видво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Вип. 8 : Вища дошкільна освіта в Україні: становлення, розвиток, сучас. стан і перспективи (до 100-річчя заснування Фребелівського жіноч. ін-ту) : матеріали міжнар. наук.-прак. конф., 29-30 берез. – С. 151-154.
24. Гусак, Тетяна. Тренінг як засіб психологічної допомоги вихователям / Тетяна Гусак // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2012. – № 6. – С. 64-79.
25. Давкуш, Н. Характеристика моделі підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до прогностичної діяльності / Наталія Давкуш // Імідж сучас. педагога. – 2010. – № 6/7. – С. 15-18.
26. Двіжона, О. В. До питання про інтерактивні технології навчання у підготовці фахівців дошкільної освіти / О. В. Двіжона, М. І. Олійник // Вища освіта України. Темат. вип. «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» : теорет. та наук.-метод. часоп. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти НАПН України. – [Київ], 2012. – № 3 (додаток 1), Т. 1. – С. 384-392.
27. Дем'яненко, С. Д. Підготовка фахівців із дошкільного виховання в умовах кредитномодульної системи навчання / С. Д. Дем'яненко // Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту / Глухів. держ. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. – Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2010. Серія: Педагогічні науки, Вип. 16. – С. 87-91.
28. Жовнер, С. Психолого-методичний супровід педагогів, які атестуються / Світлана Жовнер, Ольга Бобро, Тетяна Погребняк // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2010. – № 12. – С. 5-14.
29. Замелюк, Л. Сучасний вихователь – креативна особистість / Лариса Замелюк, Марія Замелюк // Дошкільне виховання. – 2013. – № 10. – С. 13-15.
30. Іванова, О. Підвищення інформаційно-комп'ютерної компетентності педагогів / Олена Іванова // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2010. – № 2. – С. 22-30.
31. Ізвскова, Н. Моніторинг професійної компетентності педагогів / Надія Ізвскова // Школа. – 2013. – № 2. – С. 67-95; № 3. – С. 64-95.
32. Капкович, С. Робота з педагогічним персоналом із профілактики конфліктів / Світлана Капкович, Олена Кепканова // Дит. садок. Управління. – 2013. – Чис. № 3. – С. 13-20.
33. Каплуновська, О. Розвиток інноваційного потенціалу педагога сучасного ДНЗ засобами педагогічного проектування / О. Каплуновська // Дошкільна освіта. – 2013. – № 4. – С. 7-16.

34. Каплуновська, О. Формування інноваційного потенціалу вихователя сучасного ДНЗ засобами педагогічного проектування / Олена Каплуновська // Дошкільна освіта. – 2012. – № 2. – С. 42-57.
35. Карабаєва, І. Майстер-клас – інтерактивна форма підвищення кваліфікації педагогів / Ірина Карабаєва // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2011. – № 9. – С. 26-39.
36. Карапузова, Н. Підготовка вихователів дошкільних навчальних закладів: шлях у майбутнє / Наталія Карапузова, Наталія Манжелей // Імідж сучас. педагога. – 2010. – № 6/7. – С. 3-5.
37. Кіндрат, І. Інтерактивні методи в системі підвищення фахової майстерності педагогів / Інна Кіндрат // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2012. – № 6. – С. 18-27.
38. Коваленко, А. Інтерактивні форми роботи з педагогами в міжтестастійний період / Алла Коваленко // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2013. – № 11. – С. 18-21.
39. Козак, Л. В. Формування комунікативної компетентності майбутнього викладача дошкільної педагогіки і психології засобами тренінгу / Л. В. Козак // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2013. – Вип. 1/2. – С. 64-71.
40. Кононко, О. Інтерактивні методи як засіб оптимізації роботи з педагогічним колективом / О. Кононко // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2012. – № 6. – С. 4-11.
41. Корнєєва, О. Фахові періодичні видання як інструмент методичної роботи / Оксана Корнєєва // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2011. – № 10. – С. 12-18.
42. Косенко, Ю. М. Підготовка педагогічних кадрів дошкільного фаху в умовах ступеневої освіти / Ю. М. Косенко // Наука і освіта. – 2010. – № 8. – С. 172-176.
43. Коченгіна, М. Використання інноваційних педагогічних технологій у процесі підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів / Маріанна Коченгіна // Імідж сучас. педагога. – 2012. – № 10. – С. 24–27.
44. Крайнова, Л. В. Іміджева культура та професіоналізм майбутнього вихователя / Любов Крайнова, Маргарита Головка // Гуманітар. вісн. держ. вищ. навч. закл. «ПереяславХмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди» / Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – Вип. 14 : Педагогіка. Психологія. Філологія. Філософія. – С. 129-131.
45. Крайнова, Л. В. Педагогічне проектування як засіб формування презентаційної діяльності майбутніх педагогів / Крайнова Любов валентинівна, Павлов Леонід Вікторович // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія : [зб. ст.] / РВНЗ «Крим. гуманіт. ун-т». – Ялта : РВВ КГУ, 2007. – Вип. 14, ч. 2. – С. 273-277.
46. Крижановська, З. Ю. Психологічні аспекти професійної самореалізації фахівців дошкільної освіти / З. Ю. Крижановська // Практ. психологія та соц. робота. – 2008. – № 5. – С. 77-79.
47. Крикун, А. Професійна адаптація вихователів дошкільної освіти до роботи з дітьми в інклюзивних групах / Анастасія Крикун // Імідж сучас. педагога. – 2011. – № 8/9. – С. 93-95.
48. Крутій, К. Майстер-клас як локальна технологія підготовки педагога ДНЗ до творчої професійної діяльності / Катерина Крутій, Наталія Ганжа // Дошкільна освіта. – 2013. – № 1. – С. 29-39.
49. Кудрявцева, О. А. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти засобами ділової гри / О. А. Кудрявцева // Наука і освіта. – 2011. – № 6 (Педагогіка). – С. 132-136.
50. Куземко, Л. В. Роль інформаційних технологій у фаховому становленні педагога дошкільника / Леся Куземко // Гуманітар. вісн. держ. вищ. навч. закл. «ПереяславХмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди» / Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – Вип. 14 : Педагогіка. Психологія. Філологія. Філософія. – С. 132-134.
51. Кутеньова, Н. Інноваційний підхід до організації методичної роботи з педагогами / Наталя Кутеньова // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2012. – № 10. – С. 44-52.
52. Лайко, Т. В. Підготовка майбутніх вихователів до створення привабливого зовнішнього вигляду як складової педагогічного іміджу / Т. В. Лайко // Наука і освіта. – 2011. – № 6 (Педагогіка). – С. 142-145.

53. Литвин, О. Педагогічний аналіз і самоаналіз як засіб формування творчої особистості майбутніх фахівців дошкільної освіти / Ольга Литвин // Наук. часоп. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії і перспективи : [зб. наук. пр.] / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Вип. 8 : Вища дошкільна освіта в Україні: становлення, розвиток, сучас. стан і перспективи (до 100-річчя заснування Фребелівського жіноч. ін-ту) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 берез. – С. 96-100.

54. Люріна, Т. І. Підготовка педагогічних працівників до інноваційної діяльності в дошкільній освіті / Таніта Люріна // Гуманіт. вісн. держ. вищ. навч. закл. «ПереяславХмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди» / Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – Вип. 14 : Педагогіка. Психологія. Філологія. Філософія. – С. 148-150.

55. Малишева, О. Підвищення кваліфікації педагога, який суміщас посади вихователя та вихователя-методиста / Ольга Малишева // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2013. – № 3. – С. 65–66. 3609. Малишева, О. Порядок заповнення атестаційних листів / Ольга Малишева // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2011. – № 2. – С. 4–11.

56. Мардарова, І. К. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності дошкільників / І. К. Мардарова // Наша шк. – 2012. – № 6. – С. 19–21.

57. Матвієнко, С. Регіональна культура як засіб удосконалення фахової підготовки майбутніх вихователів / Світлана Матвієнко // Імідж сучас. педагога. – 2010. – № 6/7. – С. 36–38.

58. Мельникова, В. Ділова гра: робота з педагогічним колективом / Віта Мельникова // Дит. садок. Управління. – 2014. – Серп. (№ 8). – С. 25-27.

59. Мельничук, І. Толерантність педагога в дошкільному закладі / Ірина Мельничук, Тетяна Тітова // Наука і освіта. – 2010. – № 1. – С. 51-54.

60. Миленко, В. Как помочь воспитателю расти? / В. Миленко, Т. Панова, О. Фирсова // Дошкольное воспитание. – 2014. – № 2. – С. 111–118.

61. Миленко, В. Мастер-класс как форма освоения профессионального опыта / В. Миленко, О. Брыткова // Дошкольное воспитание. – 2014. – № 1. – С. 101-108.

62. Моделювання портфолію педагога : навч.-метод. посіб. з навч. дисципліни «Школознавство» для студентів пед. ф-ту / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; [уклад. Бахмат Наталія Валеріївна]. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Кам'янець-Подільський : Буйницький О. А., 2014. – 65, [1] с. – Бібліогр.: с. 60-64.

63. Нестеренко, В. В. Фактори навченості майбутніх вихователів у професійній підготовці в системі заочного навчання / В. В. Нестеренко // Наука і освіта. – 2012. – № 5 : Педагогіка. – С. 50-55.

64. Організація проектної діяльності в дошкільному закладі [тест для самодіагностики та професійного вдосконалення вихователів] // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2013. – № 10. – С. 27.

65. Панасюк, Т. Методична розробка як показник високої професійної майстерності / Тамара Панасюк // Вихователь-методист дошкільного закл. – 2013. – № 11. – С. 4-12.

66. Поніманська, Т. І. Проблеми підготовки педагогічних кадрів до гуманістичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах / Т. І. Поніманська // Наука і освіта. – 2011. – № 4 (Педагогіка). – С. 320-323.

67. Романюк, І. А. Діагностика як метод моніторингових досліджень професійної компетентності педагогів дошкільного навчального закладу : навч.-метод. посіб. / Ірина Романюк ; Упр. освіти Миколаїв. міськради. Наук.-метод. центр. – Запоріжжя : ЛІПС, 2011. – 154 с.

68. Семчук, С. І. Актуальні питання формування комп'ютерної компетентності фахівців дошкільної освіти / С. І. Семчук // Наука і освіта. – 2011. – № 4 (Педагогіка). – С. 379-382.

69. Тищук, Л. І. Творчість як умова особистісного розвитку і підвищення рівня професійної майстерності педагога дошкільного навчального закладу / Л. І. Тищук // Обдар. дитина. – 2008. – № 6. – С. 19-25.

70. Тищук, Л. Творчість вихователя: як її розвивати? / Людмила Тищук // Дошкільне виховання. – 2012. – № 10. – С. 15-19.

71. Трубник, І. Самостійна робота майбутніх вихователів у процесі еколого-педагогічної підготовки / Інна Трубник // Дошкільна освіта. – 2010. – № 1. – С. 70-75.

72. Федорович, Л. Підготовка вихователів ДНЗ до організації діалогічного спілкування старших дошкільників / Людмила Федорович // Імідж сучас. педагога. – 2011. – № 2. – С. 45-47.

73. Цветкова, О. О. Ділова гра для вихователів «Тест на толерантність» / О. О. Цветкова // Дошкільний навч. закл. – 2010. – № 5. – С. 12–16.

74. Шовкопляс, О. М. Проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів з питань реабілітації фізичного розвитку і здоров'я дітей дошкільного віку / О. М. Шовкопляс // Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки / Глухів. держ. пед. ун-т. – Глухів : ГДПУ, 2007. – Вип. 9. – С. 36-41.

75. Ярославцева, М. І. Зростання професійної самореалізації майбутнього вихователя в умовах науково-дослідної роботи / Мілена Ярославцева // Гуманітар. вісн. держ. вищ. навч. закл. «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди» / Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – Вип. 14 : Педагогіка. Психологія. Філологія. Філософія. – С. 274-276.

76. Яфаєва, В. Профессиональная компетентность педагога дошкольного учреждения в сфере интеллектуального развития детей / В. Яфаєва // Дошкольное воспитание. – 2010. – № 8. – С. 117-121.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України.

2. www.tnpu.edu.ua – сайт Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

3. www.nbuv.gov.ua – сайт Національної бібліотеки ім. В. Вернадського.

4. www.sndu.edu.ua – сайт Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сутність і зміст процесу адаптації.
2. Види адаптації особистості.
3. Індивідуально-психологічні особливості адаптаційного процесу.
4. Психологічна адаптація фахівця.
5. Фактори психологічної адаптації особистості.
6. Проблема психологічної готовності майбутнього вихователя до педагогічної діяльності.
7. Деадаптація особистості.
8. Психологічна структура та чинники деадаптації молодих педагогів до педагогічного колективу.
9. Переадаптація і реадаптація особистості.
10. Професійна адаптація особистості.
11. Фактори професійної адаптації особистості.
12. Провідні принципи ефективних сучасних технологій адаптації молодого фахівця.
13. Види та функції професійної адаптації особистості.
14. Сучасний стан професійного розвитку молодих вихователів у ЗДО.
15. Деадаптивні комплекси особистості.
16. Види стресу.
17. Стрес у трудовій діяльності.
18. Захист від стресу.
19. Правила психологічних захистів особистості.
20. Розуміння і види професійної готовності фахівця.
21. Структура професійної готовності фахівця.
22. Психологія успішної діяльності фахівця.

23. Взаємозв'язок між процесами соціально-професійної адаптації та особистісним і професійним розвитком педагогів.
24. Педагогічні умови адаптації вихователя-початківця до професійно-педагогічної діяльності.
25. Конфлікт як соціально-психологічного феномена.
26. Динаміка і класифікація конфліктів.
27. Причини виникнення конфліктних відносин.
28. Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій: попередження конфлікту; управління конфліктом; прийняття оптимальних рішень у конфліктних ситуаціях; розв'язання конфлікту.
29. Стили поведінки опонентів у конфліктній ситуації: конкуренція, співробітництво, уникання, пристосування, компроміс.
30. Шляхи формування сприятливого соціально-психологічного мікроклімату в колективі дошкільного навчального закладу.
31. Система роботи з молодими спеціалістами у дошкільному закладі з формування професійної компетентності.
32. Колективно-групові форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.
33. Індивідуальні форми роботи з молодими фахівцями у ЗДО.
34. Інтерактивні форми роботи з молодими педагогами.
35. Консультування як одна з форм забезпечення підтримки діяльності молодих педагогів.
36. Основні методи роботи наставника з молодим спеціалістом.
37. Основні напрями роботи вчителя-наставника.
38. Основні завдання вчителя-наставника.
39. Права та обов'язки вчителя-наставника.
40. Права та обов'язки молодого спеціаліста.
41. Оцінка діяльності молодого вихователя керівником ЗДО.
42. Підвищення педагогічної майстерності молодого вихователя.
43. Самоосвіта як одна з форм підвищення кваліфікації педагогів.
44. Вимоги до організації самоосвіти педагогів у дошкільному закладі.
45. Вимоги до плану самоосвіти молодих вихователів.
46. Поняття «Професійне вигорання».
47. Симптоми професійного вигорання.
48. Сфери особистості, які страждають через професійне вигорання.
49. Фактори, що сприяють створенню позитивного психологічного клімату в педагогічному колективі.
50. Профілактика та подолання синдрому «професійне вигорання».